

Jeseníček

Číslo 18 / 2021 – 2022

Ročník 47

- ☞ ŠKOLNÍ DEN DĚTÍ
- ☞ DEN S ŘEMESLY
- ☞ ZÁBAVNÉ ODPOLEDNE PRO PRVNÁČKY
- ☞ PŘEKÁŽKOVÁ CYKLODRÁHA
- ☞ ŠKOLNÍ VÝLET 1. A, 1. B + ŠD
DO WESTPARKU V PLZNI
- ☞ ČTVRTÁ TŘÍDA V JUMP
ARÉNĚ PLZEŇ
- ☞ ŠKOLNÍ STRÍPKY
- ☞ TŘI STAROVĚKÉ ÚLOHY
- ☞ ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ
JSENÍČKU

ŠKOLNÍ DEN DĚTÍ

Ve středu 1. června čekalo na všechny děti z prvního stupně školy překvapení ve třídách. Každý žák našel na lavici papírovou berušku se sladkostmi. To ale nebylo vše. Odpoledne jsme pro děti ze školní družiny připravili zajímavé soutěžení.

Místem pro zábavné dovednostní aktivity se stalo školní hřiště. Děti zde běhaly slalom okolo obručí, skákaly žabáky a přes švihadlo, házely kroužky na tyč, koulely vajíčko v krabici (tak, aby vypadlo otvorem), házely míčem na koš, skákaly panáka a kreslily křídami na asfalt obrázky. Po soutěžení si nafoukly balónky a dováděly s bublifuky. Vyvrcholením akce bylo hledání pokladu. K jeho nalezení posloužila nápodoba „přihořívá – hoří“. Poklad byl ukryt v plechové krabici a měl podobu spousty dalších sladkostí. Děti i my dospěláci jsme si užili radostné odpoledne.

Vychovatelky ŠD

Ukázku řemesel, poslech středověké hudby i ochutnávku staročeských dobrot nabídl návštěvníkům Vlastivědného muzea Jesenice Den s řemesly v pátek 3. června. Této možnosti využili i žáci naší školy. Zábavné a hravé nakouknutí do tvůrčích dílen našich předků si nenechaly ujít žádné třídy prvního stupně a ani třídy 6. a 7. Za šestáky popsala své dojmy z akce Laura Zelenková...

My jsme se dostavili do muzea po 10. hodině. Paní učitelka Vyletová zaplatila vstupné (10 Kč na žáka) a naše exkurze mohla začít. Nejprve jsme zhlédli hezkou výstavu obrazů v patře budovy, kde mohl každý napsat krátké hodnocení do pamětní knihy. Když jsme pak sešli zpátky dolů, pohltil nás svět starých řemesel. Názné pletení košíků, tvarování nádob na hrnčířském kruhu, tesání kmene, praní prádla na valše, drátování hrnečků a mís a další atrakce – to vše bylo k vidění i k vyzkoušení. K ochutnání zde byly různé dobroty a také jsme si mohli něco koupit. Všem se to moc líbilo.

Napsala Laura Zelenková, 6. třída

ZÁBAVNÉ ODPOLEDNE PRO PRVNÁČKY

Prvními třídami dlouho očekávané odpoledne 3. 6. konečně nadešlo. V 15⁰⁰ hodin se všichni prvňáčci sešli ve škole, aby si nejprve potiskali tričko ke Dni dětí – viz fotografie. Potom si zahráli několik her včetně oblíbené „židličkované“.

Po tomto úvodu se všichni odebrali na školní zahradu, kde na ně čekala spousta soutěží: skok v pytli, prolézání tunelem, hod na cíl, kuželky apod.). Sladká odměna chutnala vítězům i „poraženým“. Žáci si společně zahráli i další hry a opekli buřtíky. Všichni si to užili a v 19 hodin se plni zážitků vrátili domů.

Mgr. Jana Doležalová

PŘEKÁŽKOVÁ CYKLODRÁHA 2022

Konec školního roku 2021/2022 se nezadržitelně blíží a do finále spěje i dlouhodobá soutěž O NEJAKTIVNĚJŠÍHO SPORTOVCE. Ta vyzvala k jízdě zručnosti mladé cyklisty v pátek 3. 6. Na překážkové dráze, postavené na asfaltovém hřišti, se jich sešlo 23. Zde přinášíme jejich výsledky:

KATEGORIE: 2013 + MLADŠÍ

JMÉNO – CHLAPCI	TŘÍDA	VÝKON	MÍSTO	BODY
Filip Spielberg	3.	24,26	1.	4
František Pecka	3.	27,77	2.	3
Matouš Pirker	2. A	28,35	3.	2
Alexandr Táncoš	1. B	32,04	4.	1
Lukas Hejna	3.	34,06	5.	1

JMÉNO – DÍVKY	TŘÍDA	VÝKON	MÍSTO	BODY
Marie Červenковиčová	3.	34,84	1.	3
Andrea Sýkorová	3.	38,08	2.	2

KATEGORIE: 2011 – 2012

JMÉNO – CHLAPCI	TŘÍDA	VÝKON	MÍSTO	BODY
Tobiáš Kovač	5.	22,02	1.	4
Tomáš Václavík	5.	22,30	2.	3
Jan Vondrák	2. A	22,98	3.	2
František Šíma	5.	24,50	4.	1
Milan Döme	4.	25,90	5.	1
David Grunza	2. B	28,06	6.	1
Patrik Václavík	5.	33,51	7.	1
Tobiáš Řezáč	4.	45,60	8.	1
David Čavoj	4.	47,07	9.	1

JMÉNO – DÍVKY	TŘÍDA	VÝKON	MÍSTO	BODY
Jana Klementovičová	5.	25,88	1.	3
Julie Danielová	4.	37,21	2.	2

KATEGORIE: 2008 + STARŠÍ

JMÉNO – CHLAPCI	TŘÍDA	VÝKON	MÍSTO	BODY
Šimon Vaněk	8.	20,98	1.	4
Richard Dulaj	9.	21,51	2.	3
Jan Králíček	9.	26,90	3.	2
Jan Černohlávek	7.	27,20	4.	1
Vlastimil Sojka	7.	28,23	5.	1

ŠKOLNÍ VÝLET 1. A, 1. B a ŠD do WESTPARKU v PLZNI

Ve středu 8. června 2022 se vydaly obě první třídy (doplněné o několik žáků ze školní družiny) do Westparku v Plzni. Málokdo přitom věřil, že po ochlazení a dešti v předešlém dni se na Medarda něco změní. Ale opak byl pravdou. Od rána na nás vykukovalo sluníčko a počasí nám přálo celý den.

Ve Westparku nás čekal společný program, indiánský tanec a ukázka házení lasem. Všechno si mohly děti vyzkoušet. Byla tam i další lákadla: hod podkovou, kloboukem či botou, rýžování zlata, hod na cíl, střelba z luky, ukázka příbytků, nákup suvenýrů a občerstvení, opékání buřtíků. Děti si mohly pohladit poníka, pozdravit se s mývalem, nechat si pomalovat obličej a vyrobit si indiánskou čelenku.

Celé dopoledne velice rychle uteklo. Při zpáteční cestě jsme ještě zastavili v McDonaldu a doplnili nezbytné zásoby pití a jídla. Výlet se vydařil a děti si ho jaksepatří užily.

Mgr. Jana Doležalová

ČTVRTÁ TRÍDA V JUMP ARÉNĚ PLZEŇ

Jedinečné adrenalinové hřiště v Plzni plné atrakcí, trampolín a dobrodružství se správně jmenuje Jump Family Plzeň. A právě sem zavítala ve čtvrtek 9. června čtvrtá třída paní učitelky Peterové. Sofie Worovková, Nikola Vaicová, Martina Gasperová, Victoria Hořejší a Veronika Machová o tom napsaly:

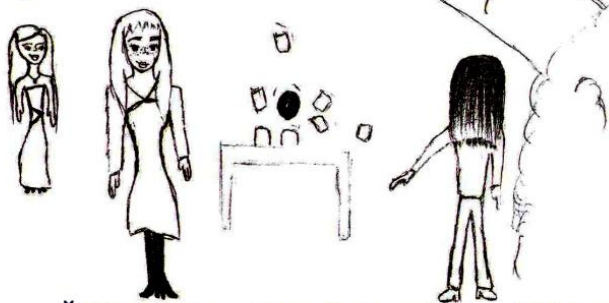
Z vlakového nádraží v Jesenici vyjela naše třída krátce po osmé hodině. V Krtech a Blatně se k nám připojili další spolužáci. V Blatně se přestupovalo do rychlíku, který nás měl dopravit přímo do Plzně. Jenže ze Žihle do Plas byla výluka, a tak jsme v tomto úseku cestovali autobusem.

Když jsme vystoupili v Plzni, docela hodně přšelo. Ani jump aréna zpočátku nevypadala v tom dešti moc lákavě. Ovšem uvnitř to bylo boží! Hrála tam hudba a čekala na nás spousta atrakcí – dováděli jsme na trampolínách, lezli na horolezeckou stěnu, z níž jsme pak skákali do molitanových kostek, hráli jsme vybíjenou a „na babu“. Také jsme si něco nakoupili, například trička, náramky, ale i výbornou kuličkovou zmrzlinu a ledovou tříšť. Ovšem bylo to dost drahé, malá zmrzlina stála 89 Kč a velká 99 Kč. Ale ty tři hodiny tady stály za to!

Z jump arény vedly naše kroky do McDonaldu a poté na rozhlednu, kde si někteří pořídili selfička. Pak už jsme šli zpátky na nádraží a nechali se odvézt vlakem do svých domovů.

ŠKOLNÍ STŘÍPKY

Vzpomínka na Den dětí

Štěpánka Danielová, 5. třída

VERŠOVÁNÍ MILUŠKY STAŇKOVÉ

4. TŘÍDA

UČENÍ

Ve škole se děti učí, vědomosti do nás hučí.
Učení je strašná věc, když je zima, šup na pec!

VČELKA

Letí pilná včelka, asi takhle velká.
Usedla na kytíčku, zůstala tam chvíličku.
Potom vzlétla do nebes nad rozlehlý temný les.

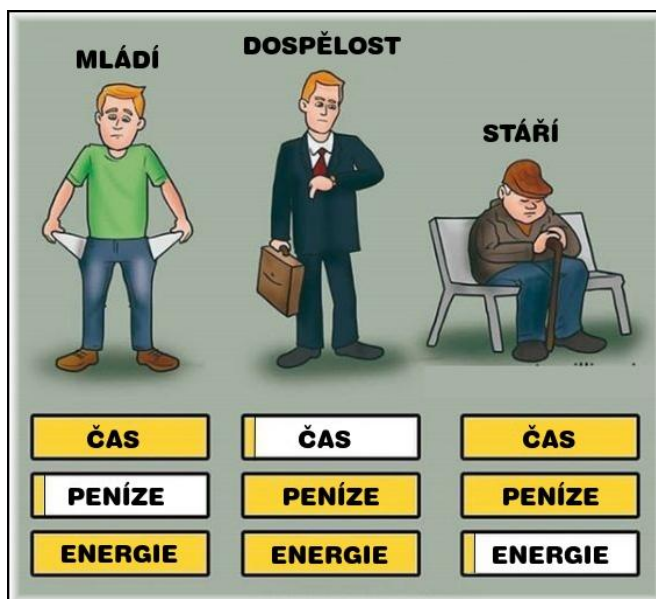

ČEŠTINA umí být opravdu půvabná. Když zapojíme trochu statistiky, zjistíme, že nejoblíbenějším písmenem pro příjmení je v českém jazyce bezpochyby **K**. „Káčkem“ totiž začíná nejvíce českých příjmení. To nejdelší příjmení u nás má celých 17 písmen. Kdo se jmenuje například Červenokostelecký, pyšní se kuriózním primátem.

NEJNEZDEVĚTADEVADESÁTERONÁSOBITELNĚJŠÍMI

Plná peněženka tě rozmazlí na milion způsobů.
Prázdná tě naučí milionu věcí si vážit.

☺ Rychle setři slzu z víček a dočti si JESENÍČEK.

TŘI STAROVĚKÉ ÚLOHY

1) ZRNKA NA ŠACHOVNICI

Podle staré legendy se jistý perský vladař (jiné zdroje jmenují indického krále Šehrana) rozhodl štědře odměnit vynálezce hry šachy – údajně mudrce Sessu (v jiné verzi Sissu ben Dahira). Vyzval ho, ať si za tuto skvělou hru vyžádá odměnu. Sessa tedy vyslovil přání, které panovníka překvapilo svou zdánlivou skromností: „*Přikaz, pane, aby mi bylo vydáno za první pole šachovnice 1 pšeničné zrnko, za druhé pole 2 zrna, za třetí 4 zrna, za čtvrté 8 zrn, za páté 16 zrn... vždy dvojnásobek předešlého počtu zrn, až do zaplnění všech 64 polí šachovnice.*“

Král, aniž by tušil komplikace, poručil odměnu vyplatit. Brzy však dvorní počtáři s hrůzou zjistili, že toto nevinně vyhlížející přání nemůže splnit ani král. Musel by totiž Sessovi vydat neuvěřitelných $2^0 + 2^1 + 2^2 + 2^3 + 2^4 + \dots + 2^{63} = 2^{64} - 1$ zrn. Po rozepsání jde o číslo **18 446 744 073 709 551 615**, tedy o:

18 trilionů
446 biliard
774 bilionů
073 miliard
709 milionů
551 tisíc
615

Tolik pšenice v království perského vladaře zcela určitě nebylo. Abychom si aspoň trochu přiblížili velikost uvedeného čísla, spočítáme, jak velká by musela být sýpka pro uskladnění takového množství zrn.

Je známo, že 1 m^3 pšenice obsahuje přibližně 15 milionů zrn. Odměna pro vynálezce šachové hry by tedy zaujímala prostor

$$18\,446\,744\,073\,709\,551\,615 : 15\,000\,000 \doteq 1\,229\,782\,938\,247 \text{ m}^3 \doteq \mathbf{1\,230 \text{ km}^3}$$

Kdybychom všechnu tuto pšenici rovnoměrně rozprostřeli po celém území České republiky ($78\,866 \text{ km}^2$), dosahovala by vrstva pšenice do výšky

$$1230 : 78\,866 \doteq 0,015\,596 \text{ km} \doteq \mathbf{15,6 \text{ m}}$$

Jak je vidět, byl mudrcův požadavek na odměnu vskutku záludný.

2) DEJTE MI PEVNÝ BOD A POHNU ZEMĚKOULÍ

Když řecký historik Plútarchos z Heroneie (též Chairóneie) popisoval život geniálního vynálezce, matematika a fyzika Archiméda ze Syrakus (287 – 212 př. n. l.), tvrdil, že hluboká víra v sílu jeho strojů vedla tohoto vědce k výroku: „**Dejte mi pevný bod a pohnu zeměkouli.**“ Archimédes tedy předpokládal, že kdyby měl k dispozici náležitě dlouhou páku, dokázal by pohnout tělesem o hmotnosti naší planety.

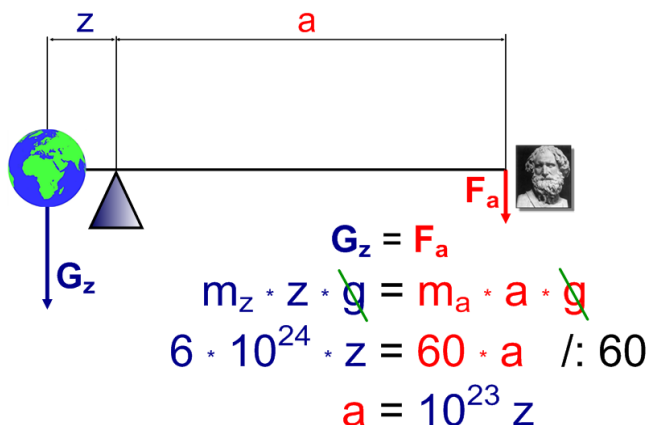
Položme si tedy otázku: *Jak dlouhé by muselo být rameno páky, pomocí které by něco takového dokázal?*

ŘEŠENÍ:

Hmotnost Země je přibližně $6 \cdot 10^{24} \text{ kg}$

Předpokládejme, že člověk může zvednout za 1 sekundu 60 kg do výše 1 metru.

Pro rovnováhu na páce platí:

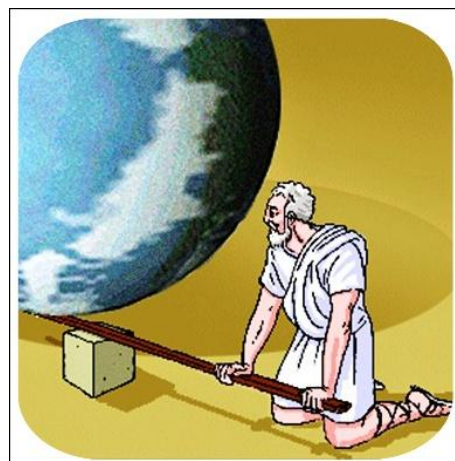

$$G_z = F_a$$

$$m_z \cdot z \cdot g = m_a \cdot a \cdot g$$

$$6 \cdot 10^{24} \cdot z = 60 \cdot a \quad / : 60$$

$$a = 10^{23} z$$

Odpověď tedy zní:

Rameno páky na Archimédově straně musí být 10^{23} krát delší než na straně Země.

3) ERATOSTHENES Z KYRÉNY A OBVOD ZEMĚKOULE

Patrně nejznámějším starověkým filozofem byl Aristoteles (384 – 322 př. n. l.), jenž se věnoval všem oblastem lidské činnosti tehdejší doby a vědu výrazně ovlivnil. Proslulý učenec se už tehdy domníval, že Země má tvar koule, protože stín naší planety má při zatmění Měsíce vždy kruhový tvar.

Dalším významným vědcem starověku, který pevně věřil v kulatost Země, byl Eratosthenes z Kyrény (dnešní Libye, asi 276 – 194 př. n. l.). Její velikost se pokusil určit úhlovou metodou, neboť si musíme uvědomit, že poloměr Země nebyl tehdy ještě znám:

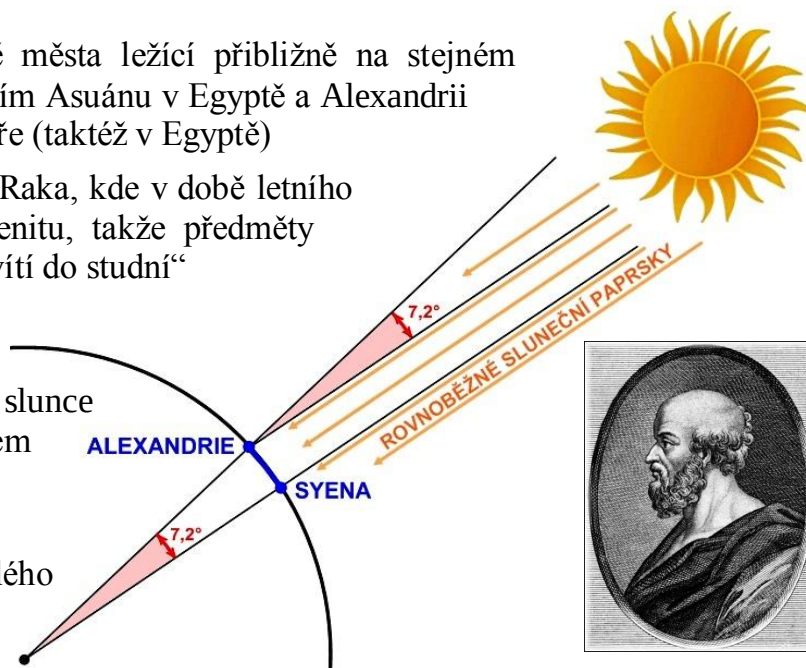
☞ Vybral si k měření dvě města ležící přibližně na stejném poledníku → Syenu v dnešním Asuánu v Egyptě a Alexandrii na břehu Středozemního moře (taktéž v Egyptě)

☞ Syena leží na obratníku Raka, kde v době letního slunovratu stojí slunce v zenitu, takže předměty nevrhají stíny a „...slunce svítí do studní“

☞ V Alexandrii, vzdálené od Syeny asi 5 000 stadií (tehdejší jednotka délky), se slunce nacházelo ve stejném časovém okamžiku (přesně po roce) 7,2 stupně od zenitu

☞ Tento rozdíl činí $1/50$ celého kruhu ($360^\circ : 50 = 7,2^\circ$), a proto je obvod Země 50krát větší než vzdálenost ze Syeny do Alexandrie ($5\,000 \cdot 50 = 250\,000$ stadií)

☞ Eratosthenes vyčíslil vzdálenost mezi městy na 252 tisíc stadií, čemuž odpovídá přibližně 40 000 km → Jde o téměř přesnou hodnotu!

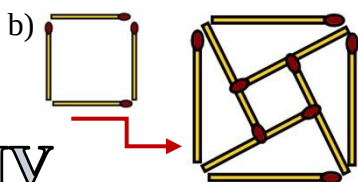
ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 17/2021-2022:

1.- OSMISMĚRKA

Elán do luštění.

2.- ZÁPALKOVÉ HLAVOLAMY

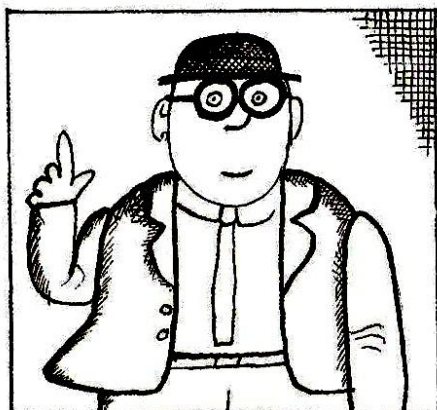
a) $VII = VII + VII$

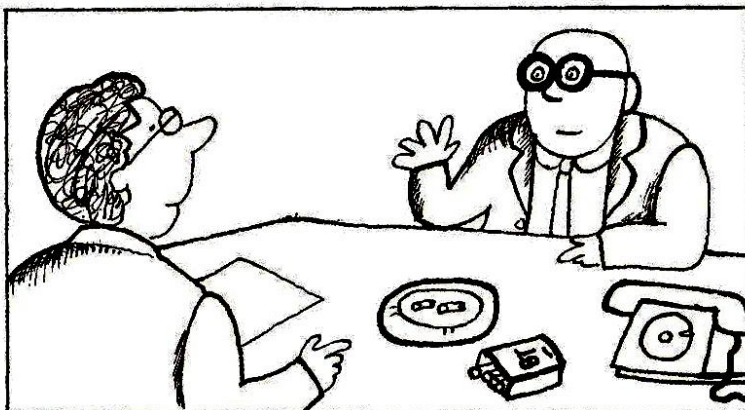
3.- HÁDANKA

Jako první jsi otevřel dveře rodičům.

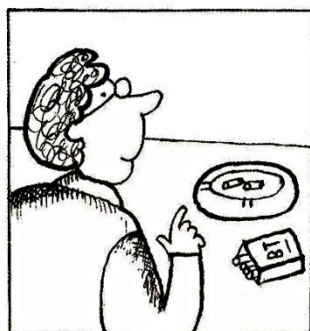
1) DETEKTIV ŠTIKA

Práce detektiva vyžaduje dobrý postřeh a schopnost pozorně si všimnout maličkostí.

Jednou jsem musel asi na hodinu odejít do vedlejší budovy. Protože jsem čekal důležitý telefonický rozhovor, uložil jsem svému zástupci Janovi...

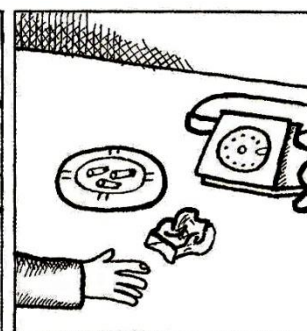
...aby se po tu dobu nevzdaloval z kanceláře. Ujistil mne, že můj příkaz splní.

Vše jsem si zařídil a skutečně asi za hodinu se vrátil.

Jan mi sděloval, že po celou dobu, co jsem byl pryč, seděl u telefonu. Nikdo mne však nevolal a ani nikdo nepřišel do kanceláře.

Všiml jsem si však jediné maličkosti, která mne přesvědčila, že Jan nemluví pravdu.

Podle čeho detektiv Štika poznal, že Jan nemluví pravdu?

2) HÁDANKA

V jakém příbuzenském vztahu je ke mně syn jediného bratra strýce mého dědečka, jestliže se všichni jmenují stejně?